

Bydgoszcz, 20 kwietnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.1.5.2018.BG/ACz

**Pan
Andrzej Kubiak
p.o. Dyrektora
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1
Trzemiętowo
86-014 Sicienko**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art.122, 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477), w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 Trzemiętowo 17, 86-014 Sicienko (zwanej dalej POW lub Placówką) przeprowadzona została w dniach 21, 22, 27 i 28 marca 2018 r. kontrola prawidłowości w trybie zwykłym.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. B.G. – starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
2. A.Cz.– starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 142/2018 z dnia 15 marca 2018 r.

w zakresie:

1. przedmiot kontroli:
  - stan organizacyjno-prawny jednostki kontrolowanej,
  - przestrzeganie standardu usług, opieki i wychowania w placówce,
  - przestrzeganie praw dziecka,
  - kwalifikacje osób pracujących z dziećmi.
2. okres objęty kontrolą – od 1 stycznia 2016 r. do 20 marca 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen¹:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu progu istotności).

¹ Na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli. Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

1. Stan organizacyjno - prawny jednostki kontrolowanej

Placówka funkcjonuje na podstawie Statutu stanowiącego załącznik nr 2 do Uchwały Nr 255/XXIII/12 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 22 listopada 2012 r. Zgodnie z zapisem Statutu, POW podlega Centrum Administracyjnemu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Trzemiętowie, zwanego dalej Centrum. Zmianie uległo umiejscowienie Centrum tj. aktualnie mieści się w Karolewie. Centrum zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną Placówki. Placówką kieruje Dyrektor Centrum, który zapewnia tę obsługę przy pomocy wychowawcy. Wychowawcą-koordynatorem POW Nr 1 w Trzemiętowie jest Pani ██████████

Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Trzemiętowie stanowi Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 320/2017 Zarządu Powiatu Bydgoskiego z dnia 12 października 2017 r. Badany dokument reguluje funkcjonowanie POW w zakresie organizacji, zatrudnienia, opieki, prowadzonej dokumentacji, zadań zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zasad i tryby kwalifikowania oraz kierowania wychowanków, wymaganych warunków lokalowych, a także praw i obowiązków wychowanka. W ocenie kontrolujących zasadne jest uzupełnienie § 16 o procedurę składania skarg i odwołania się wychowanka od otrzymanej kary.

Zapisy Statutowe uprawniają Dyrektora Centrum do wydawania zarządzeń, regulaminów i instrukcji mających na celu właściwą realizację zadań Placówki. Obowiązujące Zarządzenia dotyczą m.in.:

- procedury przyjmowania gości, rodziców i opiekunów prawnych wychowanków,
- regulaminu i kwoty kieszonkowego,
- samowolnych oddaleń wychowanków placówki,
- wydawania leków,
- postępowania na wypadek zażycia narkotyków lub dopalaczy przez wychowanka lub posiadania narkotyków.

Placówka funkcjonuje na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego: Decyzja Nr WPS.IX.9423.16.2012.BG z dnia 14 grudnia 2012 r.

Kontrolowana jednostka jest socjalizacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą, w której liczba umieszczonych dzieci nie może być wyższa niż 28. W okresie objętym kontrolą nie było przekroczenia dopuszczalnej liczebności dzieci w POW.

Srednie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce wynosiły w roku 2016 r. – 3 475,38 zł, a w 2017 r. – 4 119,96 zł.

W okresie objętym kontrolą nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora Centrum. Zgodnie z Uchwałą Nr 357/2018 Zarządu Powiatu Bydgoskiego z dnia 2 lutego 2018 r. w sprawie zatrudnienia osoby zastępującej na stanowisku dyrektora Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Karolewie – zatrudniono Pana *Andrzeja Kubiaka na czas określony od 2 lutego 2018 r. do 31 maja 2018 r. w celu zastępstwa Pana Mirosława Urbaczewskiego dyrektora Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Karolewie, w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy.*

Z ustaleń wynika, iż Dyrektorowi M. Urbaczewskiemu wypowiedziano umowę o pracę z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, bez konieczności świadczenia pracy.

A. Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka mieści się w dwupiętrowym budynku wolnostojącym i położona jest na terenie parku, w którym znajduje się staw z rybami, sad z drzewami owocowymi, ścieżka dydaktyczna, miejsce do gry w piłkę siatkową, nożną, ręczną. Ponadto na terenie placówki znajduje się altanka drewniana, grill murowany oraz miejsce na ognisko. Budynek wraz z otaczającym terenem stanowi własność powiatu bydgoskiego. Aktualnie prowadzone są zaawansowane prace remontowo-budowlane, w związku z modernizacją Placówki, której celem jest wyodrębnienie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych, każda dla 14 wychowanków. Planowany termin zakończenia prac wyznaczono na 20.05.2018 r. Wychowankowie placówki na czas remontu zostali umieszczeni w budynku wolnostojącym położonym na tym samym terenie. Warunki, w jakich przebywają obecnie dzieci nie budzą zastrzeżeń, z uwagi na fakt, iż poprzednio w obiekcie tym mieściła się oddzielna placówka przeznaczona dla 14 wychowanków, na podstawie zezwolenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. W załączeniu opis aktualnych warunków lokalowych.

B. Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

1. Placówka zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków. Na terenie placówki funkcjonuje kuchnia, w której przygotowywane są wszystkie posiłki. W pionie żywienia zatrudnione są 4 osoby (szef kuchni, 2 kucharki, intendent). Bieżący nadzór stanu sanitarno-higienicznego prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy – ostatnia kontrola z dnia 24.01.2018 r. nie wykazała nieprawidłowości.

Dzieci mają zapewnione całodzienne wyżywienie zgodnie z jadłospisami przygotowywanymi przez intendenta w porozumieniu z kucharzem i zatwierdzone przez Dyrektora. Posiłki spożywane są w jadalni wyposażonej w odpowiednią ilość stolików i krzeseł. Stawka żywieniowa ustalana jest corocznie przez Dyrektora na podstawie zarządzenia i wynosi aktualnie 12 zł.

Dzieci otrzymują 5 posiłków, w tym drugie śniadanie do szkoły oraz podwieczerek. W przypadku konieczności stosowania diety, jadłospis dostosowany jest do potrzeb zdrowotnych danego dziecka, czego dowodem jest wprowadzenie diety eliminacyjnej (po konsultacji z dietetykiem) dla nowego wychowanka – ████████ W przypadku przebywania w placówce dziecka poniżej 3 r. życia dieta dostosowana do wieku i potrzeb dziecka.

Wychowankom umożliwia się również samodzielne przygotowanie dodatkowych posiłków zgodnie z własnymi pomysłami w dni wolne od nauki. Dzieci mają wpływ na planowane jadłospisy oraz dostęp do produktów żywnościowych całodobowo, co potwierdziła rozmowa z wychowankami. Na dzień kontroli żaden wychowanek nie wymagał diety specjalistycznej. Oświadczenie w tym zakresie złożyła koordynator POW.

2. Wychowankowie mają zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze i wyroby medyczne. Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia Ośrodek Zdrowia w Sicienku. Ponadto, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb, dzieci objęte są specjalistyczną opieką w poradniach: okulistycznej - 1 osoba, dermatologicznej - 1 osoba, psychiatrycznej - 9 osób, kardiologicznej - 2 osoby, otolaryngologicznej, alergologicznej, rehabilitacyjnej, nefrologicznej, diabetologicznej, gastrologicznej – po 1 osobie, na terenie Bydgoszczy i Koronowa. Liczne wizyty lekarskie wychowanków są realizowane przez wychowawców, pracownika socjalnego lub specjalistów, co stanowi dla nich dodatkowy obowiązek.

Dokumentacja medyczna wychowanków: książeczki zdrowia, wypisy ze szpitali, informacje od lekarzy, zgody opiekuna prawnego na leczenie szpitalne i operacyjne jest przechowywana w teczkach osobowych wychowanków, w których znajdują się wszystkie inne dokumenty wychowanka.

Ponadto prowadzona jest ewidencja leków psychotropowych (przychód, rozchód imię i nazwisko wychowawcy oraz podpis wychowanka) oraz zeszyty ze spisami leków podawanych wychowankom doraźnie oraz na stałe (oddzielnie dla każdego wychowanka). Bieżącą kontrolę stanu zdrowia i higieny prowadzi pielęgniarka zatrudniona w POW.

Oświadczenie w tym zakresie złożyła koordynator POW.

Z uzyskanych informacji wynika, iż w okresie objętym kontrolą w szpitalu psychiatrycznym umieszczonych zostało trzech wychowanków, w tym dwóch - dwukrotnie.

3. Zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku, w tym środki higieny osobistej - stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, bez zastrzeżeń (co potwierdziła rozmowa przeprowadzona z wychowankami). Dla każdego wychowanka prowadzona jest karta odzieżowa.

Wyposażenie bądź doposażenie podopiecznych realizowane jest zgodnie z aktualnymi potrzebami. Starsi wychowankowie mają możliwość samodzielnego robienia zakupów, młodsze dzieci realizują zakupy wspólnie z wychowawcą.

Wyposażenie w środki higieny osobistej bez zastrzeżeń, dzieci potwierdziły dostateczne zaopatrzenie w mydło, szampon, dezodoranty, szczoteczki do zębów, pasty do zębów, gąbki do ciała itp. Oświadczenie w tym zakresie złożyła koordynator POW.

4. Każde dziecko, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości od 10 do 80 zł. Wychowankowie osobiście odbierają swoje kieszonkowe od wychowawcy i potwierdzają odbiór podpisem. Wysokość kieszonkowego ustalona na podstawie Zarządzenia nr 8/16 Dyrektora Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Karolewie z dnia 29.03.2016 r. w sprawie kwoty kieszonkowego oraz Regulaminu kieszonkowego. Propozycja kwoty kieszonkowego ustalana jest przez wychowawcę i omawiana z wychowankiem. Dokumentacja w tym zakresie w załączeniu. Oświadczenie złożyła również koordynator POW Nr 1.

5. Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne - wychowankowie placówki, wyposażeni zostali w książki oraz niezbędne artykuły szkolne. Wychowankowie są uczniami :
  - Szkoła Podstawowa w Trzęmiętowie - 5 wychowanków, w tym 1 wychowanek nauczanie indywidualne na terenie placówki,
  - Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Nr 1 w Bydgoszczy - 1 wychowanek,
  - Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Budowlanych w Bydgoszczy - 1 wychowanek,
  - Gimnazjum w MOS w Szerzawach - 1 wychowanek,
  - Gimnazjum MOS w Białej - 1 wychowanka (aktualnie na ucieczce, skreślona z listy wychowanków Gimnazjum MOS w Białej),
  - Specjalna Szkoła Branżowa I Stopnia w ZPS w MOS Szerzawach - 1 wychowanek,
  - Szkoła Podstawowa w MOS w Szerzawach - 2 wychowanków,
  - Rzemieślnicza nauka zawodu – 1 wychowanek.

Wychowankowie podczas spotkania potwierdzili pełne zaopatrzenie w zakresie potrzeb szkolnych oraz fakt, iż wychowawcy zapewniają bieżącą pomoc w nauce.

Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne, logopedyczne oraz terapie psychologiczne odbywają się w szkołach, do których uczęszczają dzieci. Wychowankowie umieszczeni w MOS-ach mają opracowane Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne, które realizowane są przez specjalistów na terenie ośrodków. Na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono 6 przypadków opóźnień szkolnych. Szczegółowe informacje w tym zakresie w załączeniu.

Z uwagi na fakt, iż 2 wychowanków uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, wychowankom, zgodnie z zapisami § 18 ust. 1 pkt 13 pkt 15 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz.1720) zapewnia się opłatę za pobyt w bursie lub internacie (1 osoba) oraz pokrycie kosztów przejazdu

do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką (1 osoba). W załączeniu oświadczenie koordynatora.

6. Wychowawcy prowadzą dla każdego dziecka oddzielny segregator, w którym gromadzone są w uporządkowany sposób dokumenty wychowanka. Wydzielone części zawierają :

- dokumentację prawną,
- przebieg nauki szkolnej,
- sytuację wychowawczą i rodzinną,
- dokumentację związaną z usamodzielnieniem wychowanka,
- dokumentację związaną z adopcją,
- dokumentację zdrowotną,
- dokumentację dotyczącą świadczeń na rzecz dziecka,
- korespondencję dotyczącą świadczeń na rzecz dziecka,
- kartę odzieżową.

Ponadto wychowawcy prowadzą: karty pobytu, plany pomocy dziecku, Dzienniki zajęć, Dzienniki opieki nocnej, Zeszyty wyjść wychowanków poza placówkę, Zeszyty wyjazdów wychowanków, Zeszyt kontaktów, Zeszyt wyjść na praktyki, Zeszyt ewidencji wyjść/wyjazdów wychowawców w czasie godzin pracy, ewidencje odwiedzin, opinie okresowe dotyczące wychowanków, ewidencje wydawanych leków oraz listę obecności.

7. W zakresie zapewnienia dzieciom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, odpowiednich do zdiagnozowanych potrzeb:

a) W Centrum zatrudniony jest psycholog p. █████, w wymiarze 1 etatu. Psycholog zapewnia wsparcie wychowankom 4 placówek na terenie powiatu bydgoskiego (3 placówki w Karolewie i 1 placówka w Trzemiętowie). W okresie od 28.01.2016 r. do 9.04.2017 r. p. █████ przebywała na urlopie macierzyńskim. W okresie od 9.04.2017 r. do 4.09.2017 r. psycholog pełniła dyżur 1 raz w tygodniu w godzinach 8-16, a od 4.09.2017 r. do 31.12.2017 r. w systemie 10 godzinnym od 8 do 18. Od 1.01.2018 r. w POW w Trzemiętowie psycholog najczęściej pełni dyżur w piątki od 8.00 do 20.00. Psycholog realizuje swoje zadania zgodnie z zakresem czynności oraz rocznym planem pracy.

W ramach obowiązków psycholog m.in.:

- przeprowadza indywidualne badania psychologiczne w celu przygotowania diagnozy,
- prowadzi zajęcia specjalistyczne dostosowane do potrzeb wychowanków,
- pomaga wychowankom w rozwiązywaniu ich problemów wychowawczych i życiowych,
- prowadzi poradnictwo dla rodziców,
- konsultuje dzieci wykazujące zaburzenia psychiczne,
- bierze udział w przesłuchaniach,
- bierze udział w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż psycholog sporządza:

- Opinię psychologiczną,
- Arkusze badań psychologicznych,
- Arkusze obserwacji psychologicznych,
- Kartę udziału w zajęciach z opisem ich przebiegu.

Na podstawie analizy dokumentacji stwierdzono, iż psycholog wykonując badania diagnostyczne wychowanków korzysta z narzędzi badawczych, takich jak:

Kwestionariusz Temperamentu EAS-D, Kwestionariusz Kompetencji Społecznych-A, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji WKP, Inwentarz Stanu i Cechy Lęku STAIC, Inwentarz Osobowości NEO-FFI, Test niedokończonych zdań J.B.Rottera, Kwestionariusz

Agresywności Młodzieży Reaktywność Emocjonalna, Profil Zainteresowań Zawodowych, Profil Zainteresowań Zawodowych dla uczniów o obniżonych możliwościach intelektualnych, Test Drzewa, Skala inteligencji Weschlera, Psychorysunek „Rodzina”.

W okresie objętym kontrolą psycholog prowadził zajęcia indywidualne dla 8 wychowanków uwzględniając ich potrzeby oraz indywidualne cele wyznaczone przez wychowawcę, jak również ustalenia wynikające z diagnozy dziecka. Powyższe zajęcia ukierunkowane były na naukę radzenia sobie w sytuacjach trudnych/konfliktowych, radzenie sobie z emocjami, zajęcia relaksacyjne, zajęcia z zakresu dojrzałości seksualnej, pracę w kierunku kształtowania właściwych ról społecznych. Realizowane czynności odnotowywane są w kartach udziału oraz w dziennikach zajęć.

Z uwagi na występujące, specyficzne problemy wychowanków aktualnie umieszczonych w placówce, wsparcie psychologa w ostatnim czasie koncentrowało się na [REDAKTOWANO] (wychowanek ze zdiagnozowaną [REDAKTOWANO]), [REDAKTOWANO] (zaburzenia zachowania i emocji na podłożu [REDAKTOWANO]) oraz [REDAKTOWANO] (zaburzenia zachowania w przebiegu [REDAKTOWANO]), co znajduje odzwierciedlenie np. w zapisach w Dzienniku.

b) W Centrum zatrudniony jest pedagog p. [REDAKTOWANO] który pełni dyżury we wszystkich placówkach podległych Centrum (4), przy czym w każdej placówce jeden dzień w tygodniu. Natomiast w piątym dniu pedagog realizuje dodatkowe zadania wynikające z aktualnych potrzeb danej placówki (np. przyjęcie wychowanka, sytuacja kryzysowa wymagająca interwencji, badania RODK/ZOSS, sprawy w sądzie). W POW Nr 1 pedagog pełni dyżur raz w tygodniu, w poniedziałek w godzinach 8.00-17.00. Bezpośredni czas pracy z wychowankami w ramach zajęć specjalistycznych wynosi 2-3 godziny. Pedagog realizuje swoje zadania zgodnie z zakresem czynności oraz planem pracy.

Pedagog sporządza opinie diagnostyczne psychofizyczne, prowadzi Arkusze badań pedagogicznych, Arkusze obserwacji pedagogicznych, Karty udziału w zajęciach specjalistycznych, edukacyjno-rozwojowych, w zakresie preorientacji zawodowej oraz Dziennik zajęć pedagoga na rok szkolny.

Ponadto, do zakresu działań podejmowanych przez pedagoga podczas pełnienia dyżuru pedagogicznego należą m.in:

- Sporządzanie wniosków do sądów o pozbawienie władzy rodzicielskiej, w sprawach o demoralizację,
- Sporządzanie raportów o stanie wolnych miejsc w placówce,
- Przygotowanie dokumentów w związku ze zgłoszeniem dziecka do przysposobienia,
- Prowadzenie zajęć w ramach terapii pedagogicznej,
- Doraźna pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,
- Współpraca z instytucjami zewnętrznymi oraz rodzicami wychowanków,
- Pomoc rodzicom w przygotowaniu wniosków do poradni psychologiczno-pedagogicznych, wniosków do sądu w sprawie przywrócenia władzy rodzicielskiej.
- Udział w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

W okresie objętym kontrolą pedagog prowadził zajęcia: dotyczące preorientacji zawodowej związane ze zmianą szkoły i wyborem dalszej drogi kształcenia (dotyczy starszych wychowanków), Terapię Metodą Weroniki Sherborne (w przypadku młodszych dzieci) oraz pojedyncze zajęcia edukacyjne „Porozumienie bez przemocy”, zajęcia dotyczące poznawania siebie i budowania poczucia własnej wartości, zajęcia mające na celu podniesienie świadomości wynikającej z nawiązywania związków i zainteresowania płcią przeciwną. Ponadto prowadził zajęcia indywidualne wspierające rozwój dzieci: integrujące, rozwijające wiedzę, koordynację sprawność manualną, ruchową.

W 2017 r. prowadzona była systematyczna praca z 1 wychowankiem – [REDAKTOWANO] z uwagi na liczne potrzeby dziecka i występujące ograniczenia, w pozostałych przypadkach, zajęcia

organizowano najczęściej jako odpowiedź na bieżące potrzeby dzieci. Wyjaśnienia w oświadczeniu pedagoga.

Do narzędzi badawczych stosowanych przez pedagoga należą m.in.:

- Test Moje mocne strony,
- Testy do pisania z pamięci,
- Testy do pisania ze słuchu,
- Analiza wzrokowa dla uczniów klas V-VI,
- Test sprawdzający analizę wzrokową na materiale graficznym.

Zestawienie narzędzi diagnostycznych pedagoga w załączeniu.

Ponadto pedagog na bieżąco realizuje wiele dodatkowych czynności wynikających z zadań i potrzeb placówek np. wyjazdy do MOS, wizyty w szkołach, bursach, w miejscu praktyk wychowanków, udział w rozprawach sądowych, sporządzanie raportów, sprawozdań do różnych instytucji (np. PCPR), sprawozdań wewnętrznych, pedagogizację rodziców, konsultacje z wychowawcami. Wszystkie działania odnotowywane są w dzienniku.

W okresie nieobecności psychologa, pedagog przejęła obowiązki związane z wyjazdami wychowanków do poradni psychiatrycznych. Dodatkowe obciążenie stanowią nagłe i niespodziewane zdarzenia, związane z różnymi potrzebami placówek, obsługiwanych przez Centrum np. przyjęcia interwencyjne dzieci.

c) Wychowankowie placówki posiadający opinie o dostosowaniu wymagań do indywidualnych potrzeb dziecka mają opracowane programy terapeutyczne i uczestniczą w zajęciach specjalistycznych, prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i w MOS w zakresie zajęć socjoterapeutycznych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz rozwijających umiejętność uczenia się. Wychowankom o szczególnych potrzebach, wymagających indywidualnego wsparcia, zapewnia się również pomoc specjalistyczną poza placówką (1 osoba - zajęcia socjoterapeutyczne - Poradnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy).

8. W Centrum aktualnie zatrudniony jest pracownik socjalny p. ████████ - od 11.11.2017 r.

W okresie objętym kontrolą na tym stanowisku zatrudniona była p. ████████ od 04.05.2006 r. do 11.08.2017 r.

Do zadań pracownika socjalnego należy m.in.:

- Kontakt z instytucjami wspierającymi rodzinę,
- Przygotowywanie i przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby placówki,
- Sporządzanie wniosków o alimentację,
- Dowóz i odbiór wychowanków z domu rodzinnego oraz w przypadku wizyt lekarskich.

W przypadku kontaktu z rodzicami oraz wizyt w środowisku rodzinnym dziecka pracownik socjalny sporządza notatki służbowe. Podejmowane działania odnotowywane są w Dzienniku prowadzonym przez pracownika socjalnego.

9. W zakresie zapewnienia dzieciom opieki dziennej i nocnej: zespół inspektorów na podstawie badanej dokumentacji ustalił, iż wychowawcy pełnią dyżury zgodnie z grafikiem sporządzanym na każdy miesiąc. W placówce dyżur pełni koordynator - wychowawca: w godzinach porannych 7.00-15.00 lub 7.00-17.00, w godzinach popołudniowych oraz nocnych 1 wychowawca: 14.00-22.00 lub 15.00-22.00 oraz dyżur nocny 22.00-6.00. W sporadycznych przypadkach, w godzinach popołudniowych planowane są dyżury z dwuosobową obsadą. W przypadku, kiedy planowane są wizyty lekarskie, grafik jest modyfikowany i dostosowany do potrzeb wychowanków. W dni wolne od nauki i dni świąteczne w ciągu dnia i nocy dyżur pełni również jeden wychowawca.

Z uwagi na problemy dzieci umieszczonych aktualnie w placówce, powyższe zabezpieczenie wprawdzie jest zgodne z obowiązującym standardem określonym w § 11 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, jednak niewystarczające. Na podstawie badanej dokumentacji zespół inspektorów stwierdził, iż aktualnie w placówce umieszczony jest wychowanek ze zdiagnozowaną [REDAKTOWANO], funkcjonujący na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym/znacznym, wykazujący cechy autystyczne. Chłopiec wymaga specjalistycznej opieki i wsparcia, na terenie placówki źle czuje się w otoczeniu dzieci, jest pobudzony, [REDAKTOWANO]. W okresie objętym kontrolą kilkakrotnie hospitalizowany psychiatrycznie. Ze względu na ciężki przebieg schorzenia, w ocenie lekarza - specjalisty psychiatrii dzieci i młodzieży *wskazane jest zapewnienie mu specjalistycznej opieki.*

Ponadto w okresie objętym kontrolą w placówce przebywał wychowanek [REDAKTOWANO] z rozpoznaniem [REDAKTOWANO], agresywny, zdemoralizowany [REDAKTOWANO].

W świetle powyższego, w celu zapewnienia wszystkim wychowankom poczucia bezpieczeństwa, wskazane jest obecność dwóch wychowawców w godzinach popołudniowych oraz podjęcie działań mających na celu umieszczenie wychowanków w instytucjach, które zapewnią dzieciom specjalistyczne wsparcie stosownie do zdiagnozowanych zaburzeń. Obchód w godzinach nocnych odnotowywany jest w zeszycie raportów (w standardzie - § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia).

10. W placówce opracowuje się dla każdego wychowanka (standard określony w § 14 i 15 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej):

1) diagnozę psychofizyczną – (niewłaściwie określaną jako opinię diagnostyczną), na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, że pedagog lub psycholog opracowuje ww. dokument niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki. Wszystkie elementy diagnozy, wskazane w § 14 ww. rozporządzenia, w tym mocne strony i potrzeby dziecka. W wyniku szczegółowej analizy sporządzonych diagnoz stwierdzono bardzo adekwatne do potrzeb wskazania do dalszej pracy z dzieckiem w poszczególnych obszarach. Zmianie wymaga jedynie nazwa dokumentu stosownie do zapisu w ww. rozporządzeniu.

Analiza dokumentacji wykazała, iż aktualnie psycholog sukcesywnie opracowuje *Opinie psychologiczne* jako uzupełnienie diagnozy psychofizycznej wychowanka.

2) kartę pobytu zawierającą opis w następujących obszarach:

- opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku,
- opis funkcjonowania społecznego dziecka w placówce i poza nią, z uwzględnieniem samowolnego opuszczania placówki,
- informacje o przebiegu nauki szkolnej dziecka,
- opis rozwoju dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielność dziecka,
- informacje o stanie zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego oraz o podawanych lekach, pobytach dziecka w szpitalu,
- informacje o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla niego wydarzeniach.

Ponadto prowadzony jest dla każdego wychowanka arkusz kontaktów ze szkołą, arkusz kontaktów z opiekunem/rodzicem oraz współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodzin. Karty pobytu uzupełniane są w każdym miesiącu przez wychowawców prowadzących.

3) Plan pomocy dziecku (PPD) opracowywany przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka zawierający cel pracy z dzieckiem adekwatny do jego osobistej sytuacji (umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej – [REDAKTOWANO], przygotowanie do usamodzielnienia – [REDAKTOWANO]), działania długoterminowe i krótkoterminowe oraz uwzględniający zdanie dziecka.

Na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, iż aktualnie w placówce plan opracowywany jest na okres 2 lat, a co pół roku dokonywana jest modyfikacja. Powyższa modyfikacja dokonywana jest w formie opisowej i zawiera wskazania do realizacji w następnym okresie obowiązywania planu pomocy. Ponadto w rubryce *Wnioski do dalszej pracy wypracowane na spotkaniu Zespołu w dniu (...)* umieszczane są wpisy zawierające uwagi, wnioski i spostrzeżenia, dotyczące osobistej sytuacji wychowanka.

PPD opracowywany jest we współpracy z asystentem, o ile jest taki i pracuje z rodziną. Aktualnie tylko jedna rodzina posiada asystenta.

- 4) Arkusz badań psychologicznych zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę wykonywania badania oraz wyszczególnione testy diagnostyczne, które zostały przeprowadzone.
  - 5) Arkusz badań pedagogicznych zawiera: imię i nazwisko dziecka z datą urodzenia, oznaczenie szkoły i klasy, do której wychowanek uczęszcza, datę badania, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz uwagi.
  - 6) Arkusz obserwacji pedagogicznych zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę urodzenia oraz przyjęcia do placówki oraz wyszczególnione obszary obserwacji w relacjach: Ja-Ja, Ja-zadanie, Ja-dorośli, Ja-rodzice, Ja- rówieśnicy. Arkusz uzupełniany jest w sposób systematycznie w odstępach półrocznych.
  - 7) Arkusz obserwacji psychologicznych – zawiera opis i uwagi wynikające z obserwacji wychowanka w kilku obszarach: wygląd zewnętrzny, zachowanie, ekspresja emocjonalna, zachowania werbalne, zachowania badanego w interakcji z wychowawcą/psychologiem, zachowania badanego w interakcji z innymi dziećmi. Arkusz uzupełniany jest systematycznie co pół roku.
  - 8) Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu - dla każdego wychowanka wymagającego specjalistycznego wsparcia, specjaliści (psycholog, pedagog) prowadzą karty udziału w zajęciach. Sposób prowadzenia kart jest nieco odmienny u psychologa i pedagoga, jednakże w kartach zawsze odnotowywane są daty i przebieg zajęć, uwagi dotyczące realizacji oraz wskazania do dalszej pracy.
11. Księga ewidencji wychowanków zawiera wszystkie dane wymagane zapisem § 17 ust. 5 rozporządzenia.
12. W placówce funkcjonuje Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. W posiedzeniach Zespołu uczestniczą: dyrektor, koordynator-wychowawca placówki, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, asystent rodziny, pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego. Na posiedzenia Zespołu zapraszani są rodzice wychowanków, zgodnie z art. 137 ust. 1 pkt 5a ustawy o wspieraniu rodziny. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji wychowanka w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące, zgodnie art.138 ust.1 ustawy. W okresie objętym kontrolą posiedzenia Zespołu odbyły się: 23.05.2016 r., 09.09.2016 r., 23.11.2016 r., 03.03.2017 r., 23.05.2017 r., 21.08.2017 r., 24.11.2017 r. oraz 9 i 26.03.2018 r. Posiedzenia Zespołu odbywają się w celu okresowej oceny wszystkich wychowanków, jak również w przypadku konieczności omówienia indywidualnej sytuacji danego wychowanka. Z posiedzeń Zespołu sporządzane są protokoły, zawierające opis ogólnej sytuacji rodzinnej i szkolnej wychowanka, występujących problemów oraz wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu w placówce, przeniesienia lub umieszczenia w innej formie pieczy zastępczej. W protokołach brak informacji dotyczących realizacji zadania wskazanego w art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny tj.: analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną oraz modyfikowania planu pomocy dziecku. Powyższe znajduje potwierdzenie

również w analizie terminów Zespołów oraz modyfikacji PPD, które są rozbieżne (np. 23.05.2017 r.- posiedzenie Zespołu, a modyfikacja PPD [REDACTED] – marzec 2017 r. wrzesień 2017 r., [REDACTED] .- kwiecień 2017 r., październik 2017 r., [REDACTED] - modyfikacja czerwiec 2017 r.)

Po posiedzeniu formułowane są na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, które przesyłane są do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka dopełnia obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, tj. zgłaszania do ośrodka adopcyjnego informacji o przebywających dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. Ostatnie zgłoszenie dotyczyło [REDACTED] Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu Oddział w Bydgoszczy, po analizie całokształtu sytuacji małoletniego nie zakwalifikował wychowanka do przysposobienia.

W załączeniu kserokopia decyzji Komisji Kwalifikacyjnej z dnia 16.12.2016 r.

Przestrzegany jest również obowiązek wynikający z art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny tj. wysłuchanie dziecka. W załączeniu oświadczenia pedagoga i psychologa w tym zakresie.

C. Przestrzeganie praw dziecka.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami obecnymi w placówce w celu ustalenia, czy placówka przestrzega praw dziecka.

Na tej podstawie, a także na podstawie badanej dokumentacji ustalono:

- Prawidłowy dostęp do nauki, wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne, w ocenie wychowanków na bieżąco uzupełniane są braki w tym zakresie, wychowawcy utrzymują stały kontakt ze szkołami. Dzieci zawsze mogą liczyć na pomoc w nauce, której udzielają wychowawcy dyżurujący, okazjonalnie psycholog lub pedagog.
- Dzieci uczestniczą w placówce w zajęciach rekreacyjno-sportowych, plastycznych, kulinarnych, majsterkowania, muzycznych. Ponadto wychowawcy realizują tygodniowe założenia wychowawcze adekwatnie do potrzeb wychowanków poprzez prowadzenie zajęć o różnej tematyce np. *Świat emocji wokół nas* – zajęcia mające na celu kształtowanie kontrolowania własnych emocji, złości, odreagowywania napięć, zapoznanie z nieagresywnymi sposobami rozwiązywania konfliktów, *Czy warto sięgać po narkotyki*- kształtowanie właściwej postawy wobec zagrożeń płynących ze strony narkotyków, *Wartości człowieka* - kształtowanie u wychowanków postawy tolerancji i akceptacji oraz poszanowania praw innych. Zajęcia odnotowywane są w Dzienniku zajęć.
- Placówka umożliwia również wychowankom rozwój zainteresowań i pasji poza placówką (np. zapasy - 3 wychowanków, tańce- 1 wychowanka, ping-pong - 2 wychowanków, harcerstwo – 1 wychowanek, caritas - 2 wychowanków). Szczegółowe informacje w oświadczeniu Koordynatora.
- Właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – organizowane są wspólne wyjścia do kina, na basen, do muzeum, wycieczki rowerowe, wyjazdy nad jezioro, na plażę, do parku rozrywki oraz wyjazdy wakacyjne.

W 2016 roku w okresie wakacyjnym zorganizowano: kilkudniowe wyjazdy do Gródka, Trójmiasta, Międzywodzia, a w 2017 r. dla 1 wychowanki wyjazd na obóz sportowy do Pieczysk oraz dla 1 wychowanki wyjazd w góry. W okresie ferii zimowych w 2017 r. i w 2018 r. dzieci miały okazję wyjazdu na obóz w górach (Zawoja). Dzieciom zorganizowano również wyjazd do Górki Klasztornej, do leśniczówki w Zielonczynie, do Papugarni, parku trampolin, Multikina i Family Parku w Bydgoszczy, itp.

Wychowankowie uczestniczą w uroczystościach, imprezach rekreacyjno – sportowych oraz okazjonalnych m.in.: urodziny, imieniny, komunie, bierzmowanie, spotkanie wigilijne, zabawy noworoczne, Dzień Dziecka. Wychowankowie biorą udział

w turniejach i imprezach sportowych organizowanych na terenie powiatu: gala zapasów o puchar Burmistrza Miasta i Gminy Pelpin, turniej zapaśniczy o puchar Koronowa, mistrzostwa Miasta Bydgoszcz w zapasach, Turniej Tenisa Stołowego, Otwarte Mistrzostwa Świecia w ramach ligi indywidualnej dzieci i młodzików w zapasach.

Placówka współpracuje z siecią Rossman dzięki czemu udało się pozyskać dla placówki środki czystości oraz kosmetyki na sumę 22 000 zł oraz z Fundacją ING, co pozwoliło na zakup gier i zabawek edukacyjnych, zakup sprzętu do siłowni oraz inne przedsięwzięcia. Szczegółowy wykaz w załączeniu.

- Dzieci podczas rozmowy potwierdziły, że mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną. Wychowawcy, w ocenie dzieci, wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. Przestrzegają również zasadę dyskrecji w sprawach osobistych.
- W zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków. Wychowankowie nie zgłaszali skarg w tym zakresie. Wychowankowie znają swoje prawa i obowiązki, z którymi zostali zapoznani po przyjęciu do placówki. Nie zgłoszono również zastrzeżeń do obowiązującego w placówce systemu motywującego. Dzieci potwierdziły, iż w placówce praktycznie nie ma kar, obniżenie kieszonego traktowane jest przez wychowanków jako konsekwencja nieprzestrzegania ustalonych zasad.
- W zakresie zrzeszania się - w placówce nie funkcjonuje samorząd wychowanków. Dzieci na bieżąco omawiają z wychowawcami aktualne problemy, mają również wsparcie ze strony specjalistów, do których mają pełne zaufanie. Ponadto koordynator oraz wychowawcy złożyli stosowne oświadczenie w zakresie przestrzegania praw dziecka.

E. Kwalifikacje osób pracujących w placówce.

W placówce pracuje 4 wychowawców, koordynator, pracownik socjalny, pielęgniarka oraz specjaliści – pedagog, psycholog. Wszyscy ww. pracownicy posiadają kwalifikacje zgodnie z wymogami określonymi w art. 98 ust. 1 ww. ustawy wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych osób pracujących z dziećmi znajdują się oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 pkt 1, 2, 3 ustawy o wspieraniu rodziny.

Dane ogólne dotyczące wychowanków:

- Ilość miejsc statutowych – 13,
- Stan na dzień kontroli wg księgi ewidencji: 13 wychowanków,
- Skreślonych z ewidencji w 2016 r. - 11 wychowanków, przyjętych w 2016 r. – 6,
- Skreślonych z ewidencji w 2017 r.- 9 wychowanków, przyjętych w 2017 r.- 6,
- Stan na dzień kontroli tj.: 21.03.2018 r. – 13,
- Liczba sierot – 0,
- Liczba półsierot – 1,
- Liczba wychowanek w ciąży - w okresie objętym kontrolą 1 wychowanka w ciąży. W załączeniu oświadczenie koordynatora.
- Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodków adopcyjnych w celu poszukiwania rodziny przysposabiającej – w okresie objętym kontrolą nie dotyczy,
- Liczba dzieci zgłoszonych do organizatora pieczy zastępczej w celu umieszczenia ich w rodzinnych formach opieki – 0,
- Ucieczki z placówki: wielokrotne ucieczki dotyczyły głównie 2 tych samych wychowanków.

W placówce obowiązuje Zarządzenie Nr 12/2014 Dyrektora Centrum, procedura postępowania znana jest Koordynatorowi placówki,

- Liczba dzieci umieszczonych w MOW - 0, MOS – 4,

- Liczba dzieci usamodzielnionych - 2016 r.- 2, 2017 r.- 3.

Stwierdzone uchybienia zawarte w treści ustaleń, dotyczą zagadnień prawno-organizacyjnych oraz realizacji merytorycznych zadań Placówki, a ich przyczyną była niewłaściwa interpretacja przepisów oraz zaniedbania.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest były Dyrektor POW Nr 1 w Trzemiętowie p. Mirosław Urbaczewski i koordynator placówki.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zaleca się podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz usprawnienia działalności jednostki kontrolowanej:

1. Wprowadzić zmiany w Regulaminie Organizacyjnym w zakresie wskazanym w wystąpieniu na str. 2 – termin realizacji niezwłocznie,
2. Prawidłowo realizować wszystkie zadania Zespołu do spraw Okresowej Oceny Sytuacji dziecka określonych w art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, termin realizacji na bieżąco.
3. Dostosować organizację opieki do potrzeb wychowanków.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 9/2018 w Księżce kontroli Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w dniach 21, 22, 27 i 28 marca 2018 roku.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jeżeli w wystąpieniu pokontrolnym wskazane zostaną uchybienia lub nieprawidłowości, za które odpowiedzialność ponosi były kierownik kontrolowanej jednostki, wojewoda przekazuje kopię wystąpienia pokontrolnego byłemu kierownikowi, jeżeli kontrolowana jednostka dysponuje jego adresem, na który wystąpienie można przesłać. Były kierownik kontrolowanej jednostki może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, złożyć pisemne oświadczenie odnoszące się do stwierdzonych nieprawidłowości, za które ponosi odpowiedzialność w okresie objętym kontrolą. Przekazanie wystąpienia pokontrolnego byłemu kierownikowi kontrolowanej jednostki nie wstrzymuje procedury wnoszenia zastrzeżeń przez kierownika kontrolowanej jednostki.

Na podstawie art. 197 d o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art. 198 ust. 1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny *któ nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.*

(podpis i pieczęć Wojewody)